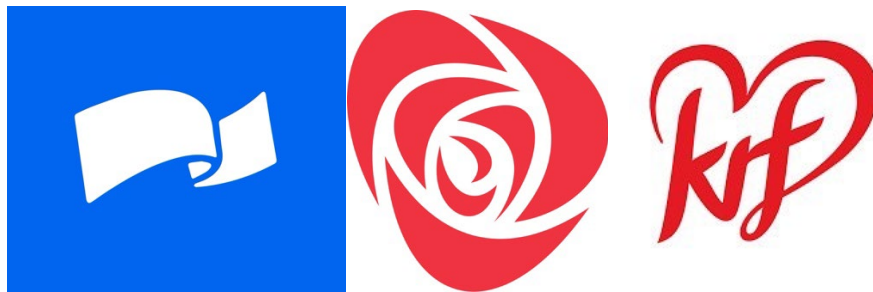

Samarbeidspartienes forslag til budsjett 2025

Økonomiplan 2025 – 2028

HØYRE – ARBEIDERPARTIET – KRISTELIG FOLKEPARTI

Halden kommune

Samarbeidspartiernes forslag til budsjett 2025

Økonomiplan 2025 - 2028

1. Innledning

Samarbeidspartiernes forslag til budsjett og økonomiplan bygger på kommunedirektørens forslag til budsjett, samarbeidsavtalen mellom Høyre, Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti og budsjettforhandlingene mellom de tre samarbeidspartiene.

Samarbeidspartiene deler kommunedirektørens vurdering om at 2024 har vært nok et økonomisk krevende år for Halden kommune. Dette er en situasjon Halden deler med mange andre kommuner i landet.

Samarbeidspartiernes overordnede mål er å få balanse i kommuneøkonomien raskest mulig, redusere gjeldsgraden og bygge opp igjen disposisjonsfondet. Slik kan vi skaffe handlingsrom til å videreutvikle kommunens tjenestetilbud. Arbeidet med omstilling, effektivisering og bruk av digitale løsninger må videreføres.

Årets budsjett representerer et viktig vendepunkt ved at driftsbudsjettet er i balanse. Etter 2 år hvor vi har måttet gjøre opp regnskapet med å ta fra disposisjonsfondet, ligger det nå an til at vi kan starte opp en forsiktig oppbygging av fondet igjen.

Kommunedirektøren presiserer i sitt forslag til budsjett at det er realistisk, men at det inneholder risikofaktorer. Samarbeidspartiene deler denne oppfatningen, og ønsker derfor å støtte opp hovedlinjene i kommunedirektørens forslag.

Kommunedirektørens forslag til budsjett ble lagt frem før regjeringen økte overføringene til kommunene ved ekstrabevilgning. For Halden kommune utgjør denne ekstrabevilgningen ca. 25 millioner kroner.

Samarbeidspartiene ønsker å disponere ekstrabevilgningene i budsjettet slik at vi raskere kan skape større fremtidig handlingsrom. I budsjett for 2025 benyttes kun kr 3,415 mill utover kommunedirektørens budsjettforslag.

Vi ønsker å nedbetale gjeld og å styrke avsetning til disposisjonsfond.

Halden kommune er inne i en tid med mange omstillinger. Samtidig som tjenestetilbudet fortsatt skal være godt og forsvarlig, kan det samtidig bety at ting gjøres på en annen måte enn tidligere. Vedtak som er gjort og startet utførelsen av i 2024, skal videreføres i

2025. Samarbeidspartiene har forståelse for at mange kan oppleve dette som krevende. Særlig gjelder det innenfor skolesektoren og i helse, omsorg og mestring. Samtidig er en slik omstilling nødvendig, både av økonomiske årsaker og fordi vi fremover ikke vil ha nok fagpersonell til å drifte alle oppgaver på samme måte som tidligere.

2. Økonomi og administrasjon

Kommunestyret vedtok i 2024 følgende handlingsregel for bruk av premiefond:

«Halden kommune vil i årene fremover bruke av premiefondet for å balansere økonomiske lettelser i dag med behovet for økonomisk stabilitet i fremtiden. Halden kommune har en målsetting om at premiefondet i Halden kommunale pensjonskasse til enhver tid minimum skal ha midler til å dekke beregnet pensjonspremie for neste budsjettår. Halden kommune fastsetter bruk av midler til pensjonspremie i budsjett.»

Bruk av premiefond i 2024

Kommunedirektøren gis fullmakt til å benytte opptil dekning av årets pensjonspremie innenfor vedtaket fra juni (handlingsregel) fra premiefond til å dekke pensjonspremie for 2024 utover allerede vedtatt bruk på 54 millioner kroner. Kommunedirektøren skal via dialog med Halden kommunale pensjonskasse finne en god løsning for oppgjøret.

Midlene som frigjøres til 2025-budsjettet og i årene framover skal brukes til å nedbetale gjeld.

3. Kommunale skatter og gebyrer

Samarbeidspartiene har som målsetning å holde kostnadene for innbyggerne i kommunen så lave som mulig. Vi holder derfor kommunale gebyrer på samme nivå som i 2024, og endrer ikke promillesatsen på eiendomsskatten, slik det fremgår av samarbeidsavtalen mellom H, Ap og KrF.

4. Teknisk

Reduksjon investering

Samarbeidspartiene reduserer investeringen *Utvikling Sydsiden* på 2,5 mill. til 1 mill. Vi forholder oss til at det i økonomiplanen vedtatt i 2024 er satt av kr. 1,5 mill. i 2025. Det er i tillegg påløpt mindre utgifter i 2024 som gjør at noe av summen blir rebevilget i 2025.

Sak om gratis parkering

Det bes om at administrasjonen utarbeider en sak om betydningen av gratis parkering i sentrum i et kortere tidsrom i forbindelse med f.eks. julehandel i desember måned. Dette for å kartlegge om det er et effektivt tiltak for å få flere besøkende til sentrum.

Halden Arbeid og Vekst

Halden Arbeid og Vekst er en arbeids- og inkluderingsbedrift eid av Halden kommune, hvor hovedformålet er å bistå mennesker som har behov for hjelp til å komme i eller tilbake til arbeid eller aktivitet. Samarbeidspartiene er svært opptatt av at mennesker skal ha muligheten til å være i jobb eller aktivitet og mener at HAV leverer gode tjenester og godkjenner kjøp av tekniske tjenester for inntil kr 250 000 i tillegg til avtalen som allerede er inngått.

Salg av eiendom

Arbeidet med å selge kommunens eiendommer som ikke brukes til kommunens primære tjenestebehov, skal ytterligere intensiveres i 2025.

5. Undervisning og oppvekst

Skolestruktur

Det er i 2024 vedtatt endringer i kommunens skolestruktur. Det vil bli truffet flere vedtak om hvordan skolestrukturen skal se ut for en lengre periode i 2025. Arbeidet med gjennomføring av ny skolestruktur videreføres i 2025.

Teknologi og skolebøker

Samarbeidspartiene ønsker en politisk sak i løpet av 2025 om fordelingen mellom teknologi og fysiske skolebøker i Halden-skolen, med mål om at man kan få en felles plan og kjørerregler for hele kommunen på dette området. Det kan både føre til at man sparer penger på f.eks. lisenser og at man får et likere tilbud på alle skolene og jevnere kvalitet.

Alternativ opplæringsarena

Konkrete forslag til opprettelse og drift av alternativ opplæringsarena settes opp i forbindelse med budsjett 2026, når ny skolestruktur er vedtatt.

6. Helse, omsorg og mestring

Helse og mestring gjennomgår omfattende strukturelle endringer. Halden kommune skal levere gode tjenester til de pleie- og omsorgstrengende på riktig nivå i både bolig- og omsorgstrappa. Alle som har mulighet, skal bo hjemme og motta tjenestene der.

Behovsplan for helse- og mestring

Det utarbeides en behovsplan for helse- og mestring i 2025 og skal behandles i mars. En behovsplan er et strategisk dokument som kartlegger fremtidige behov for helse- og mestringstjenester i kommunen. Planen utfyller helse- mestrings- og omsorgsplanen, og tar utgangspunkt i kommunedelplan for helse, omsorg og mestring i demografiske utviklingstrekk, sykdomsforekomst, tilgjengelig helsepersonell og økonomiske ressurser.

En behovsplan gir oss et verktøy til å forutse utfordringer, prioritere ressurser, sikre bærekraftige tjenester og skape forutsigbarhet.

Styrking - fysioterapitjeneste

Samarbeidspartiene støtter kommunedirektøren i å styrke fysioterapitjenesten. Muskel -og skjelettlidelser er den største årsaken til sykefravær, men psykiske lidelser er den raskest økende årsaken. I de siste årene har psykisk helse vært en økende utfordring også for barn og unge. Derfor ønsker samarbeidspartiene at den nye stillingen også skal ivareta psykomotorisk fysioterapi, for å forebygge sykefravær og for å jobbe med barn og unge slik at de får det best mulige utgangspunktet for et godt liv med en god psykisk og fysisk helse.

Brukerombud

For å styrke økt brukermedvirkning i forhold til kommunens forvaltning ble det i 2023 opprettet et brukerombud, som skal være et kontaktpunkt for kommunens innbyggere overfor de enkelte tjenestegrener. I en tid med stor omstilling i kommunen, ønsker samarbeidspartiene å videreføre denne stillingen i 50%. Det er viktig at det tilrettelegges slik at stillingen lar seg kombinere med andre arbeidsoppgaver i kommunen til en 100% stilling.

Det er helt vesentlig at kommunen i langt større grad gjør det kjent for byens befolkning at kommunen faktisk har et brukerombud. Det bes om at kommunedirektøren legger fram en referatsak i første kvartal hvor oppgavebeskrivelse, stillingsomfang og hvordan plassering i administrasjonen sikrer en uavhengig rolle gjennomgås. Mot slutten av 2025 legges det frem en evaluering av arbeidet.

Forebyggende hjemmebesøk

Samarbeidspartiene mener at forebyggende arbeid i eldreomsorgen er viktig for å legge til rette for at flest mulig av våre eldre får en verdig alderdom der de lengst mulig og i størst mulig grad kan bo og klare seg selv. Det forebyggende arbeidet forventes også å gi innsparinger ved at tilpasningene vil forskyve behovet for kommunale tjenester til senere i livsløpet. For mange vil råd og veiledning om tilpasninger i hjemmet, eller bytte til bolig som er tilpasset eldre medføre at flere kan leve selvstendig lenger. Kommunens arbeid med hjemmebesøk hos eldre opprettholdes i 2025.

Samarbeidspartiene mener at dette er et viktig virkemiddel for å tilby omsorgstjenester lenger ned i både bolig- og omsorgstrappa.

Samarbeidspartiene opprettholder stillingen og legger inn kr. 0,685 i budsjett for 2025.

7. Kommunen som arbeidsgiver

På grunn av den utfordrende økonomiske situasjonen Halden kommune står i, er det fortsatt behov for omstilling som berører de ansatte. Det er behov for å justere lønnskostnadene for å gjenvinne økonomisk balanse mellom inntekter og utgifter. De ansatte er kommunens viktigste ressurs for å tilby innbyggerne gode tjenester. Det er derfor selvsagt at alle prosesser som berører de ansatte skal følge gjeldende lov og avtaleverk. Ved

omstilling som resulterer i færre stillinger skal kommunedirektøren tilby annet passende arbeid når omstillingsarbeidet medfører bortfall av stillinger.

Heltid og Tørn-prosjektet

Samarbeidspartiene er opptatt av, og forventer, at flest mulig av kommunens ansatte har hele stillinger og at det er aktuelt inngår fast i turnus, slik at kommunen får utnyttet arbeidskraften best mulig, samtidig som man gir den enkelte ansatt forutsigbarhet både økonomisk og når man skal være på jobb. Arbeidet med å innføre heltidskultur i hele kommunen skal intensiveres.

Det er også viktig at kommunen benytter den kompetansen de ansatte besitter best mulig. Arbeidet med å sikre at vi benytter de ansattes kompetanse og fremmer heltidskultur gjennom Tørn-prosjektet må intensiveres i 2025. Det vil heve kvaliteten på kommunens tjenester, gi økonomisk innsparing og mer attraktive arbeidsplasser i Halden kommune.

Lærlinger

Samarbeidspartiene mener at kommunen må ta samfunnsansvar ved å fortsatt ta inn et høyt antall lærlinger, og viderefører lærlingeordningen i kommunen. Ved å ha lærlinger vil ikke bare ungdom i vår by og region ha større mulighet for å fullføre en yrkesfaglig utdanning, men lærlinger er en ressurs som kan tilføre kommunen ny kunnskap. I tillegg mottar kommunen økonomisk støtte for å ta inn lærlinger, og på sikt vil lærlingen bidra til verdiskapning i kommunen.

Ordningen tilbakeføres kr. 1,2 mil.

8. Kultur, idrett, trossamfunn og frivillighet

For å skape et godt samfunn og gjøre Halden til et attraktivt sted å bo, er det nødvendig at kommunen støtter opp om gode tiltak også utover det som er direkte lovpålagt. Gjennom et samspill med idretten, trossamfunn og et mangfold av frivillige lag og foreninger kan kommunen dermed bidra til at det skapes gode sosiale fellesskap.

Til tross for anstrengt kommuneøkonomi vil kommunen derfor fortsatt være en aktiv støttespiller til lokal kultur, idrett, trossamfunn og frivilligheten i kommunen. Dette er investeringer som kommunen og dens innbyggere vil ha fordel av på både kort og lang sikt.

Majesty

I tråd med samarbeidspartiernes ønske om at Halden skal være en arrangementsvennlig kommune og samtidig tilrettelegge for gode alkoholfrie møteplasser, gis festivalen Majesty en oppstartstøtte på kr 0,1 mill. Festivalen er en alkoholfri festival på festningen der hovedfokuset er ungdom og yngre voksne, med målsetting om å skape en årlig festival med flere tusen deltakere fra både Norge og Sverige.

Verdensbro

Verdensbro tilbyr et mangfold av gratis kulturaktiviteter til barn og unge som gir økt inkludering og integrering i Halden. Samarbeidspartiene støtter Verdensbros aktiviteter i 2025 og bevilger totalt kr 0,58 mill. til det ideelle aksjeselskapet.

Samtidig støtter vi det kommunedirektøren skriver i sitt budsjettforslag, hvor det står at *de økonomiske betingelsene for organisasjonen har vært, og er usikre. En prioritering av Verdensbro må derfor sees opp mot øvrige prioriteringer, både innenfor kultur, og i kommunen som helhet.* Videre henviser kommunedirektøren til kommunedelplanen for kultur, og at man i løpet av 2025 skal påbegynne arbeidet med å utrede et samlende konsept for kulturpedagogisk virksomhet i Halden, der målet er god ressursutnyttelse, økonomisk forutsigbarhet, og å styrke og sikre det samlede kulturpedagogiske tilbudet til barn og unge i Halden. I tråd med dette arbeidet kan det derfor ikke påberegnes egen post for Verdensbro i budsjettet for 2026 og fremover.

Det vil fortsatt jobbes for at staten og fylkeskommunen skal gi fast økonomisk støtte til Verdensbro, noe som vil gi en helt annen forutsigbarhet for videre drift av organisasjonen. Hvis dette lykkes, vil Halden kommune også vurdere sitt bidrag fra 2026 og utover.

Kirkens Bymisjon

Kirkens Bymisjon utfører flere oppgaver av stor betydning for mange innbyggere i Halden. Samarbeidspartiene anerkjenner dette viktige arbeidet for mennesker i en vanskelig livssituasjon, og bevilger kr 0,4 mill. for 2025 til Kafe Møtestedet ut over kommunedirektørens forslag.

Kirkens Bymisjons ti selvstendige Bymisjonsstiftelser slo seg sammen til en nasjonal organisasjon i 2023. Kommunedirektøren bes følge opp at lokale avtaler mellom kommunen og Bymisjonen sikrer at kommunens økonomiske bidrag i sin helhet går til Kirkens Bymisjons virksomhet i Halden.

9. Klima, natur og miljø

Natur og miljø legger rammen for all politikk. Konsekvenser for natur skal fremkomme i administrasjonens saksfremlegg i saker som berører endret bruk av naturområder. Konsekvenser for klima skal også innarbeides der utfallet av en sak ventes å ha en tydelig effekt. I det praktiske, politiske arbeidet må virkningen på natur og klima av enkeltprosjekter veies opp mot andre viktige målsetninger som vekst i næringslivet, økt sysselsetting og bosetting i kommunen vår.

For Halden er det hensynet til Oslofjorden og reduksjonen av dyre- og planteliv der som følge av nitrogenforurensningen det som peker seg ut som spesielt viktig de nærmeste årene. Det må jobbes med å finne finansiering for nitrogenrensing i samarbeid med staten,

hele regningen for dette kan ikke legges på innbyggerne gjennom økte vann- og avløpsgebyrer, videre må det jobbes aktivt overfor andre bransjer som tilfører nitrogen til fjorden ved avrenning eller på annen måte.

Halden kommune skal legge vekt på klimautslipp i sine innkjøp, og alltid velge den mest klimavennlige løsningen der kostnaden er tilnærmet lik. Det bør benyttes utslippsfrie løsninger der disse er tilgjengelige.

Økonomiske endringer i kommunedirektørens forslag til budsjett

Ordning med lærlinger videreføres	kr 1,2 mill.
Ordning med veiledning av eldre i hjemmet videreføres	kr 0,685 mill.
Overføring til kirkens bymisjon	kr 0,4 mill.
Verdensbro	kr0,38 mill.
Festivalen Majesty	kr 0,1 mill.
Brukerombud i 50 % stilling	kr 0,4 mill.
Mulighet for ytterligere kjøp HAV	kr 0,25 mill
Sum Økning	kr 3,415 mill
Inndekning gjøres i ekstraordinær overføring fra staten.	
Det settes av kr 1 mill. til formannskapets konto	
I investeringsbudsjettet trekkes det tilbake kr 1,5 mill. fra prosjektet "Utvikling Sydsyden».	

Budsjettskjemaer og vedtakspunkt

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 1. ledd	Regnskap 2023	Oppr. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Sentrale inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-919 705	-970 252	-1 035 988	-1 050 988	-1 055 936	-1 061 613
Ordinært rammetilskudd	-1 192 554	-1 243 700	-1 333 496	-1 343 046	-1 354 463	-1 365 895
Skatt på eiendom	-100 268	-101 485	-103 547	-104 747	-105 947	-107 147
Andre generelle statstilskudd	-5 433	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750	-1 750
Sum Sentrale inntekter	-2 217 960	-2 317 187	-2 474 781	-2 500 531	-2 518 096	-2 536 405
Driftsutgifter per tjenesteområde	1 990 525	2 042 823	2 099 258	2 088 314	2 093 764	2 113 963
Avskrivninger	187 837	184 468	201 312	201 312	201 312	201 312
Brutto resultat (KOSTRA)	-39 598	-89 896	-174 211	-210 905	-223 020	-221 130
Netto finansutgifter og inntekter						
Renteinntekter og utbytte	-56 585	-43 395	-32 400	-32 400	-32 400	-32 400
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	111 921	110 371	122 867	131 364	141 947	147 947
Avdrag på lån	161 456	183 101	184 000	184 000	184 000	184 000
Motpost avskrivninger	-60 934	0	0	0	0	0
Finansutgifter i tjenesteområdene	49 629	80 586	65 854	65 854	65 854	65 854
Sum Netto finansutgifter og inntekter	205 487	330 663	340 321	348 818	359 401	365 401
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	-126 904	-177 677	-201 312	-201 312	-201 312	-201 312
Netto resultat	38 985	63 090	-35 202	-63 399	-64 931	-57 041
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner						
Til ubundne avsetninger	0	0	28 630	56 827	58 359	50 469
Bruk av ubundne avsetninger	-35 094	-83 244	-6 125	-8 363	-6 388	-5 000
Overført til investering	0	20 000	6 125	8 363	6 388	5 000
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-3 935	154	6 572	6 572	6 572	6 572
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	-39 029	-63 090	35 202	63 399	64 931	57 041
Årsoverskudd / underskudd	-44	0	0	0	0	0
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 2. ledd	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Fellesområder	-19 769	0	0	0	0	0
Sentraladministrasjon	295 214	319 699	345 920	343 285	347 085	348 912
Kommunalavdeling Undervisning & Oppvekst	779 377	820 076	842 854	827 399	803 157	806 188
Kommunalavdeling Helse og mestring	848 228	852 118	845 234	851 910	875 652	889 626
Kommunalavdeling Teknisk	162 868	165 382	167 296	166 296	167 796	169 450
Fellesfunksjoner	29 306	-26 923	-29 620	-28 150	-27 500	-27 787
VAR og Havn	1 927	2	0	0	0	0
Sum netto rammer	2 097 151	2 130 354	2 171 684	2 160 740	2 166 190	2 186 389
Herav:						
Avskrivninger	187 837	184 468	201 312	201 312	201 312	201 312
Renteinntekter	-23 882					
Renteutgifter	73 510	80 516	65 784	65 784	65 784	65 784
Avdrag på lån	0	70	70	70	70	70
Motpost avskrivninger	-126 904	-177 677	-201 312	-201 312	-201 312	-201 312
Overføring til investering	4 000	4 724	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	34 068	10 163	14 078	14 078	14 078	14 078
Bruk av bundne driftsfond	-38 111	-14 733	-7 506	-7 506	-7 506	-7 506
Bruk av disposisjonsfond	-3 892	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Sum rammer uten 1A-poster	1 990 525	2 042 823	2 099 258	2 088 314	2 093 764	2 113 963

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-5 1. ledd	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Investeringer i varige driftsmidler	778 665	331 906	79 000	87 200	79 800	69 500
Tilskudd til andres investeringer	7	0	3 000	2 000	2 000	2 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 831	3 050	4 000	4 000	4 000	2 950
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	784 503	334 956	86 000	93 200	85 800	74 450
Kompensasjon for merverdiavgift	-108 445	-50 875	-6 100	-7 440	-5 960	-3 900
Tilskudd fra andre	-9 440	-62 700	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	-44 027	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-730	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-555 266	-193 608	-69 775	-73 397	-69 452	-62 600
Sum investeringsinntekter	-717 908	-307 183	-75 875	-80 837	-75 412	-66 500
Videreutlån	66 824	70 000	70 000	70 000	70 000	70 000
Bruk av lån til videreutlån	-50 038	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Avdrag på lån til videreutlån	18 394	22 000	22 000	22 000	22 000	22 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-24 869	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
Netto utgifter videreutlån	10 311	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-4 000	-24 724	-6 125	-8 363	-6 388	-5 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	7 213	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-25 640	0	0	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	7 870	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	-62 349	-3 050	-4 000	-4 000	-4 000	-2 950
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-76 906	-27 774	-10 125	-12 363	-10 388	-7 950
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	-1	0	0	0	0
Bevilgningsoversikt drift etter § 5-5 2. ledd	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2024	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2026	Økonomiplan 2027	Økonomiplan 2028
Fellesområder	2	0	0	0	0	0
Sentraladministrasjon	9 938	5 117	0	0	0	0
Kommunalavdeling Undervisning og oppvekst	4 101	6 000	6 000	0	0	0
Kommunalavdeling Helse og mestring	6 396	15 000	8 800	8 800	8 800	5 500
Kommunalavdeling Teknisk	592 258	231 906	14 200	28 400	21 000	14 000
Var og Havn	164 274	73 883	50 000	50 000	50 000	50 000
Org. Oppsett mangler	1 696	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	778 665	331 906	79 000	87 200	79 800	69 500

1. Høyre, Arbeiderpartiet og Kristelig folkeparti sitt forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025 - 2028 vedtas i henhold

til

§ 5-4 Bevilgningsoversikter - drift (1A),

§ 5-4 Sum bevilgninger drift, netto (1B),

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2A),

§ 5-5 Bevilgningsoversikter - investering (2B).

2. Kommunedirektøren gis fullmakt til å disponere ressursene innenfor hvert område i Sum bevilgninger drift, netto (1B). I tillegg gis Kommunedirektøren fullmakt til å justere budsjettet

mellom områdene i Sum bevilgninger drift, netto (1B) når det gjelder justeringsbehov av teknisk karakter, og som ikke påvirker tjenestene eller tjenestetilbudet. Øvrige budsjettjusteringer mellom sektorene legges frem for formannskap og kommunestyre etter innstilling fra Kommunedirektøren.

3. Kommunedirektøren skal påse at rammer og vedtak følges opp og rapporterer en enklere økonomirapport hver måned, samt en mer omfattende rapport tertialvis til hovedutvalg, formannskap og kommunestyre.

4. Formannskapet disponerer investeringsbudsjettet, innenfor tildelt ramme, i henhold til Bevilgningsoversikter - investering (2B).
5. Halden kirkelige fellesråd gis et driftstilskudd på 14,42 mkr for 2025.
6. Kommunedirektøren gis fullmakt til å ta opp lån på til sammen 139,77 millioner kr. VAR-lån utgjør 50,00 millioner kr av den totale lånesummen. Lånene avdras med en vektet avdragstid sett opp mot objektenes levetid. Startlån utgjør 70 millioner kr av den totale lånesummen og tas opp i henhold til Husbankens retningslinjer, primært med en avdragstid på 20 år.
7. Trekkrettighet i bank beholdes på 400 millioner kr i 2025.
8. Halden kommune skriver ut eiendomsskatt på faste eiendommer, inkludert tomter, i hele Halden kommune for skatteåret 2025 jf. eiendomsskattelovens §§2 og 3 bokstav a. Kommunen skriver ut skatt på næringsdelen (bygning og grunn) i tidligere skattlagte verk/bruk (annet ledd i overgangsregel til eskl. §§ 3 og 4). For utskrivning av skatt på boligeiendommer benyttes Skatteetatens formuesgrunnlag for de boliger hvor dette er beregnet jf. eskl. § 8 C-1. For øvrige faste eiendommer gjennomføres allmenn kommunal taksering jf. eskl. § 8 A-2 og 8 A-3. Før øvrig gjelder (jf. eiendomsskattelovens § 10) følgende for utskrivningen av eiendomsskatt for året 2025:
 - a) Med de unntak som er nevnt under skal skattesatsen etter eskl. § 11 være 7 promille av den fastsatte takstverdien.
 - b) Med hjemmel i eskl. § 12, bokstav a, skal skattesatsen for «bustadelen i eiedomar med sjølvstendige bustaddelar» og fritidseiendommer være 3 promille av takstverdien. Ubebygde tomter beskattes med 3 promille av takstverdien jf. eskl. § 12, bokstav b.
 - c) I tillegg gis etter eskl. § 11, annet ledd, et bunnfradrag på 500 000 kr for hver selvstendig boenhet i boliger (herunder fritidseiendommer) i faste eiendommer som ikke blir brukt i næringsvirksomhet. Nye boliger uten formuesgrunnlag undergis kommunal taksering inntil formuesgrunnlag foreligger fra Skatteetaten.
 - d) Etter eskl. § 7 kan som tidligere, etter nærmere søknad og vedtak for den enkelte eiendom, fritas eiendommer etter dennes bokstav a) «eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagne ein kommune, eit fylke eller staten» og dennes bokstav b) «bygning som har historisk verde».
 - e) Etter eskl. § 5, bokstav a, fritas eiendom som Staten eier så langt eiendommen har historiske bygg eller anlegg gjennom fredningsvedtak jf. Lov om kulturminner.
 - f) Etter eskl. § 5, bokstav h, skal fritas «eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk». For slike eiendommer gjelder dog at det skal svares eiendomsskatt forvåningshus, kårbolig, med garasjer og uthus, og passende tomt. Eiendomsskatten for dette svares etter samme satser og regler som for boligeiendommer.
 - g) Kommunens skattetakstvedtekter.
9. De gebyrsatser som fremkommer i gebyrregulativer/ /forskrifter som er vedlagt dette dokument vedtas.

10. Kommunale avgifter skrives ut i 4 terminer i 2025, med forfall 20. mars, 20. mai, 20. september og 20.november. Det er åpnet for at innbyggere som ønsker det kan be om månedlig fakturering av kommunale avgifter.
11. Eiendomsskatten skrives ut samtidig med kommunale avgifter.
12. Forskrift for kommunale vann- og avløpsgebyrer, forskrifter bygg, plan, utslipp, deling, eiendomsregistrering og seksjonering, forskrifter Halden havn, forskrifter om bryggeplasser og forskrifter om feiing og tilsyn vedtas.
13. Det brukes 88,4 mkr av premiefondet til betaling av pensjonspremie i HKP i 2025. Se dog pkt. 2 i verbaldelen.